

Τριώδιον Κατανυκτικόν

Ἕνα Πνευματικὸ Ταξίδι
πρὸς τὸ Τέλος τοῦ παλαιοῦ
καὶ τὴν Ἀρχὴ τοῦ Νέου

■ Ὁρθοδοξία καὶ Ὁρθοπραξία

**Ἡ ὀρθὴ πίστις εἶναι τὸ βάθος
τοῦ ὑγινοῦς πνευματικοῦ ἀγῶνα***

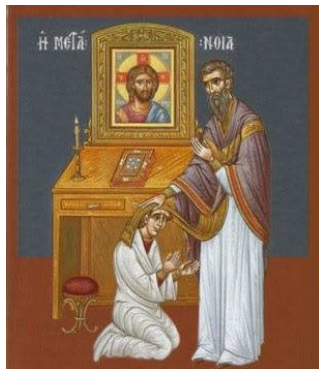
**Ἀντίκρουση τῆς ἀποψῆς διαχωρισμοῦ
τῆς ἄσκησης ἀπὸ τὴν ὁμολογία**

Λιανύουμε μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστή, τὴν ἱερότερη καὶ κατανυκτικότερη περίοδο τοῦ ἔτους, κατὰ τὴν ὁποία ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ νὰ κάνουμε τὸν προσωπικό μας πνευματικὸ ἀγῶνα, γιὰ τὴν κάθαρσή μας ἀπὸ τὰ ψυχοκτόνα πάθη μας, νὰ δαμάσουμε, μὲ τὴν ἄσκησή μας, τὸν «κακὸ ἐαυτό» μας, αὐτὸν τὸν μεγάλο καὶ ἐπικίνδυνο ἐχθρό, ὁποῖος στόχο ἔχει νὰ μᾶς καταστρέψει.

Οἱ ἅγιοι, θεοφόροι καὶ θεοφώτιστοι Πατέρες ὄρισαν τοὺς σωτήριους κανόνες, δηλαδὴ τοὺς τρόπους, τοῦ πνευματικοῦ μας ἀγῶνα, ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς καθαρῇ ἀπὸ τοὺς ψυχοσωματικούς ρύπους τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν παθῶν, τὰ ὁποῖα ἔσπειρε ὁ «ἀπαρχῆς ἀνθρωποκτόνος» (Ἰωάν. 8, 44) διάβολος στὴν ψυχὴ μας καὶ καλλιέργησε ἡ δική μας ἐνδοτικότητα, ἀμέλεια καὶ ἀκηδία.

Αὐτοὶ εἶναι ἡ νηστεία, ἡ προσευχή, ἡ περισυλλογή, ὁ ἐκκλησιασμός, ἡ μετάνοια, ἡ ἐξομολόγηση, ἡ μετοχή στὰ Ἱερὰ Μυστήρια καὶ κύρια στὴν Θεία Εὐχαριστία, ἡ ἀνάγνωση ψυχωφελῶν βιβλίων, φιλανθρωπία κ.ἄ.

Ὁ πνευματικὸς μας ἀγώνας αὐτὴ τὴν ἱερὴ περίοδο ἔχει ὡς σκοπὸ νὰ μᾶς προετοιμάσει πνευματικὰ νὰ φτάσου-

με καθαρισμένοι στο Ἅγιο Πάσχα, γιὰ νὰ ἐορτάσουμε θεοφιλῶς τὴν «**Εορτὴ τῶν Εορτῶν**», νὰ βιώσουμε ὄντολογικὰ τὶς ἀστέιρευτες καὶ σωτήριες δωρεές τοῦ Ἀναστημένου Λυτρωτοῦ μας Χριστοῦ.

Ἀντίθετα, χωρὶς πνευματικὸ ἀγῶνα θὰ μείνουμε ἀμέτοχοι τῆς ἀναστάσιμης χαρᾶς καὶ δὲν θὰ μᾶς ἀγγίξει τὸ ἀνέσπερο Φῶς τῆς Ἀναστάσεως, μένοντας στὸ πνευματικὸ σκοτάδι τῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ στὴν φθορὰ καὶ τὸν θάνατο!

Ἀλλὰ, δυστυχῶς ὑπάρχει σὲ πολλοὺς πιστοὺς σύγχυση, ὅσον ἀφορᾷ τὸν πνευματικὸ ἀγῶνα. **Μ**ιὰ μεγάλη μερίδα «**χλιαρῶν**» καὶ κατ' ὄνομα χριστιανῶν δὲν κάνουν κανέναν ἀγῶνα, ἀλλὰ προσπερνοῦν τὴν ἱερὴ περίοδο σὰν τὶς ἄλλες περιόδους τοῦ ἔτους. **Ἄ**λλοι, πολλοὶ τελευταῖα, κάνουν νηστεία, ὅχι ὡς πνευματικὸ ἀγῶνα, ἀλλὰ ἀλλαγὴ δίαιτας γιὰ ἀποτοξίνωση. **Ἄ**λλοι, πιὸ συνεπεῖς, κάνουν πνευματικὸ ἀγῶνα, ἀλλὰ χωρὶς τὴν συναίσθηση τῆς πληρότητας, ποὺ ἐπιτάσσει ἡ Ἐκκλησία μας.

Μὲ τὴν παροῦσα Ἀνακοίνωσή μας θέλουμε νὰ παρουσιάσουμε μιὰ βασικὴ πτυχὴ τοῦ σωστοῦ καὶ ἀποτελεσματικοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα. **Θ**ὰ παρουσιάσουμε **τὴν πληρότητά του**, ποὺ εἶναι, **μαζὶ μὲ τὴν ψυχοσωματικὴ μας ἄσκηση καὶ ἡ καλλιέργεια καὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως**, ἡ ὁποία, ὅπως θὰ ἀναλύσουμε, εἶναι ἡ βάση τοῦ ὅλου πνευματικοῦ ἀγῶνα.

* * *

Ὅπως εἶναι γνωστό, ὁ ἀσκητισμὸς δὲν εἶναι ἀποκλειστικότητα τῆς Ἐκκλησίας μας. **Σ**τὶς προχριστιανικὲς θρησκείες, ἀλλὰ καὶ μέσα στὸν Ἰουδαϊσμό, εἶχαν ἀναπτυχθεῖ ἀκραῖες μορφές ἀσκητισμοῦ. **Σ**τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα γνωστοὶ γιὰ τὸν ἀσκητικὸ τους βίον ἦταν οἱ **Σελλοί**, οἱ ἱερεῖς τοῦ **Δωδωναίου «ἱεροῦ»**. **Ἀ**σκητικὸ βίον διήγαγαν καὶ οἱ **Πυθαγόρειοι** καὶ οἱ **Ὀρφικοί**. **Σ**τοὺς Ἑβραίους ἔχουμε τοὺς **Ἑσσαίους**. **Ἀ**λλὰ καὶ στὴν ἀρχαία Ἐκκλησία ἐμφανίστηκαν ἀκραῖες ἀσκητικὲς τάσεις (π.χ. **Ἐγκρατεῖτες, Γνωστικοί, Μανιχαῖοι, Μοντανιστές, Καθαροί**, κπλ). **Ἀ**κραῖες ἀσκητικὲς μορφές ἀσκοῦνται καὶ στὰ ἀνατολικά θρησκεύματα (Ἰνδουϊσμός, Βουδισμός, κλπ) καὶ μάλιστα ἐξοντωτικές. **Ἀντίθετα**, ἡ **ἄσκηση τῆς Ἐκκλησίας μας ἔχει χαρακτήρα φιλάνθρωπο**. **Τὸ σκεπτικὸ τῆς νηστείας καὶ γενικὰ τῆς ἄσκησης εἶναι παθοκτόνο καὶ ὄχι ἀνθρωποκτόνο**.

Ἐνωρὶς ἡ Ἐκκλησία καταδίκασε τὶς ἀκραῖες ἀσκητικὲς αἰ-

ρετικές ομάδες, απορρίπτοντας και τὸν ἀσκητικὸν τοὺς ἀγῶνα, διότι αὐτὸς καθίσταται ἀνώφελος. **Οὐδεμία** εὐεργετικὴ πνευματικὴ ἐπίδραση ἔχει, πολλῶ δὲ μᾶλλον δὲν προσφέρει σωτηρία.

Υπάρχει καὶ μιὰ ἄλλη λαθεμένη ἀντίληψη σήμερα ἀπὸ πολλοὺς πιστοὺς, ἡ ὁποία ἐπικεντρώνεται καὶ ἐξαντλεῖται στὴν προσωπικὴ κάθαρση, παραβλέποντας τὸ γεγονὸς, ὅτι αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ξεκομμένη ἀπὸ τὴν **ἄσκηση καὶ στὴν ὀρθὴ πίστη**. **Ε**πηρεασμένοι ἀπὸ τὸν περιρρέοντα θρησκευτικὸ συγκρητισμὸ καὶ ὑπὸ τὴν σφοδρὴ ἐπίδραση τῆς γνωστῆς οἰκουμενιστικῆς «**ἀγαπολογία**» καὶ «**ἀνεκτικότητας**», ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴν **ὀρθὴ πίστη**. **Α**γωνίζονται, νηστεύουν, προσεύχονται, ἐκκλησιάζονται, κοινωνοῦν, χωρὶς νὰ ἐμβαθύνουν στὸ ὅτι, **ἡ σωτηρία εἶναι συνώνυμη μὲ τὴν ἀλήθεια**.

Γιὰ νὰ ἀποδείξουμε ὅτι ὁ πνευματικὸς μας ἀγώνας δὲν πρέπει νὰ εἶναι ξεκομμένος ἀπὸ τὴν **ὀρθὴ πίστη**, θὰ παραθέσουμε ἐπιλεκτικὰ ὀρισμένες ἀπόψεις ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ πατερικὴ γραμματεία καὶ μάλιστα γινώμες μεγάλων ἀσκητῶν, οἱ ὁποῖοι, ὅπως θὰ δοῦμε, δὲν ἐπαναπαύονταν στὴν ἡσυχία τοὺς, ἀλλὰ ἔδιναν ταυτόχρονα μάχες γιὰ τὴν διάσωση τῆς σώζουσας ἀλήθειας τῆς Ἐκκλησίας. **Τ**ὰ ἀξιόλογα αὐτὰ ἀποσπάσματα τὰ ἀντλήσαμε ἀπὸ τὸ ἱστολόγιο [«https://www.sostis.gr/blog/»](https://www.sostis.gr/blog/»).

* * *

α. Ἀρχίζουμε μὲ τὸν Ἅγιο Ἰσίδωρο τὸν Πηλουσιώτη († 435), μεγάλο θεολόγο καὶ ἀσκητὴ, ὁ ὁποῖος ὑποστήριξε μὲ σθένος ὅτι, ἡ ἐπωφελὴς ἄσκηση προϋποθέτει τὴν ὀρθὴ πίστη:

«Ὅταν ὁ χορὸς (ὄμιλος) τῶν ἀρετῶν δὲν καθοδηγεῖται ἀπὸ τὴν ὀρθὴ πίστη, εἶναι τυφλός, ἀλλὰ καὶ ἡ ὀρθὴ πίστη, ἐὰν λείπει ὁ χορὸς τῶν ἀρετῶν, εἶναι ἀνενεργή. Ὅταν ὅμως ἡ ὀρθὴ πίστη ὡς κορυφαία σύρει τὸν χορὸ καὶ οἱ ἀρετὲς ἀκολουθοῦν, τότε ὅπωςδήποτε ὁ χορὸς τῶν ἀρετῶν θὰ στεφανωθεῖ, ἐπειδὴ ἀγωνίστηκε νόμιμα»¹.

• **Ἡ** Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὀρίζεται ὡς, **«τὸ ἄθροισμα τῶν ἀγίων, ποὺ εἶναι συγκροτημένο μὲ βάση τὴν ὀρθὴ πίστη καὶ τὴν ἄριστη βιωτὴ»².**

β. Στὸ συναξάρι τοῦ Ἁγίου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρ-

χου († 423), αναφέρεται πώς ο μεγάλος αυτός άσκητής άφηνε τὸ άσκητήριό του καὶ «Χωρὶς καμία χρονοτριβή καὶ χωρὶς τὸν παραμικρὸ δισταγμό, περιερχόταν τὶς πόλεις ποὺ ἦταν ὀλόγυρα, τοὺς μαθητὲς καὶ ἄλλους ζηλωτὲς ἀπὸ τὴν ἐρημιὰ καὶ τοὺς καθοδηγοῦσε, ἐπιβάλλοντας τὴν γνώμη του σὰν ἄλλος στρατηγός· ὁ πρῶτος στὴν πολιὰ (στὶς ἄσπρες τριχες, στὴν γεροντικὴ ἡλικία) δείχνοντας καὶ πρῶτος στὴν προθυμία.

Τριγύρισε σὲ ὅλους καὶ ἔγινε στοὺς πάντες τὰ πάντα· πληροφοροῦσε καὶ ἐνημέρωνε ἐκείνους ποὺ εἶχαν ἀμφιβολίες· στήριζε ἀκόμη περισσότερο τοὺς εὐσταθεῖς, ξεσήκωνε τοὺς νωθροὺς καὶ ράθυμους, ἐπέτεινε τὴν ἐπιμέλεια τῶν προθύμων, ἐνθάρρυνε καὶ ἐνίσχυε ἐκείνους ποὺ δειλίαζαν, παραινοῦσε τοὺς ἀγωνιζόμενους, κατατρόμαζε τοὺς ἀντιπάλους μὲ τὴν ἐξαιρετικὴ του γενναιότητα, προλάμβανε κάθε αἰρετικὴ νόσο μὲ τὴν ταχύτητα τῆς ἰατρείας»³.

● **Σ**ὲ ἐπιστολῇ του πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἀναστάσιο Α΄, τόνισε:

«**Β**ασιλιᾷ μου, μπροστὰ μας ὑπάρχουν δύο περιπτώσεις καὶ πρέπει νὰ ἐπιλέξουμε τὴν μία ἀπὸ τὶς δύο: δηλαδή ἢ νὰ ζοῦμε αἰσχροὺ καὶ ἀνελεύθερα συμφωνώντας καὶ ἐκτιμῶμενοι μὲ τοὺς Ἀκέφαλους (Μονοφυσιτὲς), ἢ νὰ πεθάνουμε ἐντιμὰ ἀκολουθώντας τὰ ὀρθὰ δόγματα τῶν Ἀγίων Πατέρων. **Ἐ**, μάθε, ἐμεῖς προτιμᾶμε νὰ πεθάνουμε»⁴.

γ. **Ο** Ἅγιος Ἀναστάσιος ὁ Σιναΐτης († 609) ἔγραψε:

«**Ἡ** ὠραιότητα τῆς σύμφωνης μὲ τὴν ἀρετὴ τέλειαις ζωῆς ἐνισχύεται μὲ τὴν εὐσεβῆ πίστη καὶ τὴν τήρηση τῶν θεϊκῶν ἐντολῶν. **Γ**ιατὶ οὔτε τὸ σῶμα χωρὶς ψυχὴ ἔχει μόνο του ζωὴ, οὔτε ὅμως καὶ ἡ τήρηση τῶν ἐντολῶν χωρὶς ὀρθοδοξία ὠφελεῖ καθόλου τὸν ἄνθρωπο. **Γ**ιατὶ ὅ,τι εἶναι γιὰ τὸ σῶμα ἢ ψυχὴ, αὐτὸ εἶναι γιὰ τὸ πνεῦμα ἢ ὀρθοδοξία. **Ἀ**ς προσέ-

ξουμε λοιπόν, ἂν νομίζουμε ὅτι πρέπει, πρὶν ἀπὸ ὅλα νὰ μάθουμε καὶ νὰ διαφυλάξουμε ἀβλαβῇ τὴν διδασκαλία γιὰ τὸν Θεὸ καὶ τὰ θεῖα πράγματα, ὥστε, ἀφοῦ τεθεῖ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὸ θεμέλιο καθαρὸ καὶ ἀμετακίνητο, ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος Χριστός, δοξαζόμενος ἀπὸ μᾶς μὲ εὐσέβεια,

νὰ μᾶς συνενώσει ἄψογους σ' ὁλόκληρο τὸ οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖο ἔτσι παραμένει ἀσάλευτο καὶ ἀπὸ ὅλες τὶς βολές καὶ ἐπιθέσεις τῆς αἰρετικῆς ἀπάτης»⁵.

δ. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης († 606) τόνισε:

«Ὅποιος δὲν ἔχει πίστη ὀρθή, ἀλλὰ πράττει ἴσως κάποια καλὰ, μοιάζει μὲ ἐκείνον ποὺ ἀντλεῖ νερὸ καὶ τὸ ἀδειάζει σὲ τρυπημένο πιθάρι»⁶.

ε. Ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος († 1022) συμβουλεύει:

«**Ν**ὰ μὴν πιστεύουμε κάθε ἄνθρωπο ποὺ λέγει ὅτι εἶναι πνευματικός· ἀλλὰ νὰ βεβαιωνόμαστε πρῶτα ἀπὸ τὸν βίο καὶ τὶς πράξεις του, καὶ μάλιστα ἂν συμφωνοῦν οἱ λόγοι καὶ οἱ πράξεις του μὲ τὶς διδασκαλίες τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων, καὶ τότε νὰ δεχόμαστε καὶ ν' ἀκοῦμε τοὺς λόγους του ὡς λόγους Χριστοῦ. **Α**λλιῶς καὶ νεκροὺς ἀκόμη ἂν ἀνασταίνει καὶ μύρια ἀλλὰ θαύματα ἂν ἐπιδεικνύει, νὰ τὸν ἀποστρεφόμεστε καὶ νὰ τὸν μισοῦμε σὰν δαίμονα, καὶ μάλιστα ὅταν τὸν βλέπουμε νουθετούμενος νὰ μὴ δέχεται νὰ μεταβάλει τὸ φρόνημά του, ἀλλ' ἀκόμη νὰ ἐμμένει στὴν πλανεμένη γνώση του καὶ νὰ νομίζει ὅτι ἔχει τὸ πολίτευμά του καὶ τὴν διαγωγή του στοὺς οὐρανούς»⁷.

ζ. Ὁ Ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης († 1429) παρατηρεῖ πῶς

«**Ο** διάβολος τοὺς μὲν αἰρετικούς τοὺς ὠθεῖ στὴν προσευχή, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἡ προσευχή τους εἶναι βλασφημία. Τοὺς δὲ ὀρθοδόξους τοὺς ρίχνει στὴν ἀμέλεια. **Ἐ**πειδὴ μὲ τὴν προσευχή τους εὐαρεστεῖται ὁ Θεός»⁸.

ζ. Ὁ φημισμένος ἀββᾶς Θεόδωρος τῆς Φέρμης εἶπε:

«**Ε**ὰν ἔχεις φιλία μὲ κάποιον καὶ συμβεῖ νὰ πέσει αὐτὸς σὲ σαρκικὸ ἁμάρτημα, ἄπλωσε τὸ χέρι σου ἐὰν μπορεῖς, καὶ τράβηξέ τον ἐπάνω. **Ἀ**ν ὅμως πέσει σὲ αἵρεση καὶ δὲν πείθεται στὰ λόγια σου γιὰ νὰ τὴν ἀποστραφεῖ, ἀμέσως κόψε κάθε σχέση μαζί του· γιατί μὲ τὴν ἀργοπορία, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ γκρεμιστεῖς καὶ ἐσὺ μαζί του στὸν λάκκο»⁹.

Αὕτῃ εἶναι μιὰ ἀπάντηση σὲ ἐκείνους τοὺς ὀρθοδόξους, οἱ ὁποῖοι «χαϊδεύουν τ' αὐτία» τῶν αἰρετικῶν καὶ τοὺς ἐπαναπαύουν μὲ τὶς ἀνόητες ἀγαπολογίες τους στὴν αἵρεση!

η. Ὁ Ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος († 373) εἶπε:

«Ἀλλοίμονο σὲ ἐκείνους πὺν μολύνουν τὴν ἀγία πίστη μὲ αἱρέσεις ἢ συγκαταβαίνουν στοὺς αἰρετικούς»¹⁰.

θ. Στὸ ὑπέροχο βιβλίον «Γεροντικό» διαβάζουμε:

«Ἦλθαν κάποτε ἀρειανοὶ στὸ ἀββᾶ Σισῶν στὸ ὄρος τοῦ ἀββᾶ Ἀντωνίου καὶ ἄρχισαν νὰ κατηγοροῦν τοὺς ὀρθόδοξους. Ὁ γέροντας δὲν τοὺς ἀποκρίθηκε καθόλου καὶ φωνάζοντας τὸν μαθητὴ του, εἶπε: Ἀβραάμ, φέρε μου τὸ βιβλίον τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ διάβαξέ το. Καὶ ἐνῶ ἐκεῖνοι σιωποῦσαν, φανερώθηκε ἡ αἵρεσή τους. Καὶ τοὺς ἔστειλε στὸ καλό»¹¹.

• Ἡ αἵρεση εἶναι ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες ἁμαρτίες.

ι. Γιὰ τὸν Μ. Ἀθανάσιο:

«Ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ εἶναι κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον οἱ ἀκάθαρτοι δαίμονες. Δεύτεροι μετὰ ἀπὸ ἐκείνους ὅσοι πρεσβεύουν τὴν εἰδωλολατρία καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν αἱρέσεων»¹².

ια. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος († 390) ἔγραψε:

«Εἶναι καλύτερος ὁ ἐπαινετὸς πόλεμος ἀπὸ εἰρήνην πὺν χωρίζει ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ γιὰ αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὀπλίζει τὸν πρᾶον μαχητὴ ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ πολεμᾷ ὅπως πρέπει». «Εἶναι καλύτερη ἀπὸ ἐμπαθὴ ὁ-

μόνοια, ἢ διάστασις χάριν τῆς εὐσέβειας»¹³, ἀπαντώντας στοὺς σύγχρονους «ἀγαπολόγους» τῶν αἰρετικῶν.

ιβ. Τὰ ἴδια ὑποστηρίζει καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος († 409):

«Ἄν δεῖς κάπου νὰ βλάπτεται ἡ εὐσέβεια, νὰ μὴν προτιμᾷς τὴν ὁμόνοια ἀπὸ τὴν ἀλή-

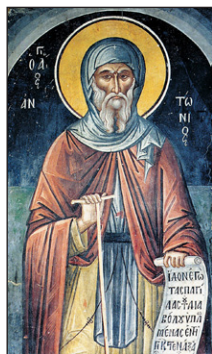
θεια, ἀλλὰ νὰ στέκεσαι γενναῖα ἕως θανάτου... χωρὶς νὰ προδίδεις πουθενὰ τὴν ἀλήθεια»¹⁴. «**Κ**ανένα νόθο δόγμα νὰ μὴν παραδεχτεῖτε μὲ τὸ πρόσχημα τῆς ἀγάπης»¹⁵.

ιγ. Στὸν βίο τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου († 356) ἀναφέρεται:

«**Κ**αὶ στὰ θέματα τῆς πίστεως ἦταν πολὺ ἀξιοθαύμαστος καὶ εὐσεβής. **Δ**ιότι οὔτε μὲ τοὺς σχισματικούς Μελιτιανούς ἤρθε ποτὲ σὲ ἐπικοινωνία, διότι γνώριζε τὴν πονηρίαν καὶ τὴν ἀποστασία τοὺς ποὺ ἔδειξαν ἀπὸ τὴν ἀρχή, οὔτε μὲ τοὺς Μανιχαίους ἢ μὲ ἄλλους αἵρετικούς ὠμίλησε φιλικὰ παρὰ μόνο μέχρι τὴν συμβουλή νὰ ἐπιστρέψουν στὴν εὐσέβεια, διότι πίστευε καὶ συμβούλευε, ὅτι ἡ φιλία καὶ ἡ συναναστροφή μὲ αὐτοὺς εἶναι καταστροφή καὶ ἀπώλεια τῆς ψυχῆς. **Ἔ**τσι ἀκριβῶς σιχαινόταν καὶ τὴν αἵρεση τῶν Ἀρειανῶν καὶ παρήγγειλε σὲ ὅλους οὔτε νὰ τοὺς πλησιάζουν οὔτε νὰ ἔχουν τὴν κακοπιστία τους. **Ὅ**ταν κάποτε παρουσιάστηκαν σὲ αὐτὸν μερικοὶ φανατικοὶ Ἀρειανοί, ἀφοῦ τοὺς ἀνέκρινε καὶ ἀντιλήφθηκε ὅτι ἦταν ἀσεβεῖς, τοὺς ἔδιωξε ἀπὸ τὸ ὄρος λέγοντας, ὅτι τὰ λόγια τοὺς ἦταν χειρότερα ἀπὸ τὸ δηλητήριο τῶν φιδιῶν. **Ὅ**ταν ἐπίσης κάποτε οἱ Ἀρειανοὶ εἶχαν διαδώσει ψευδῶς, ὅτι ὁ Ἀντώνιος εἶχε τὴν ἴδια πίστη μὲ αὐτούς, ἀγανάκτησε καὶ θύμωνε ἐναντίον τους. **Ἐ**πειτα, ἐπειδὴ τὸν παρακάλεσε καὶ ὁ ἐπίσκοπος καὶ ὅλοι οἱ ἀδελφοί, κατέβηκε ἀπὸ τὸ ὄρος. **Ὅ**ταν μπήκε στὴν Ἀλεξάνδρεια ἀποκήρυξε τοὺς Ἀρειανούς λέγοντας, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ πιὸ φοβερὴ αἵρεση καὶ πρόδρομος τοῦ ἀντιχρίστου... γιὰ αὐτὸ καμία ἀπολύτως ἐπικοινωνία νὰ μὴν ἔχετε μὲ τοὺς ἀσεβέστατους Ἀρειανούς...»¹⁶.

ιδ. Ἐλεγον γιὰ τὸν Ἀββᾶ Ἀγάθωνα, ὅτι

«**Π**ῆγαν μερικοὶ σ' αὐτόν, ἔχοντας ἀκουστὰ ὅτι ἦταν στολισμένος μὲ μεγάλη διάκριση. **Κ**αὶ θέλοντας νὰ τὸν δοκιμάσουν ἂν ὀργίζεται, τοῦ λέγουν: “**Σ**ὺ εἶσαι ὁ Ἀγάθων; **Α**κούσαμε γιὰ σένα ὅτι εἶσαι ἀκόλαστος καὶ περὶφανος”. **Κ**αὶ ἐκεῖνος τοὺς λέγει: “**Ν**αί, ἔτσι εἶναι”. **Κ**αὶ τοῦ λέγουν: “**Σ**ὺ εἶσαι ὁ Ἀγάθων ὁ φλύαρος καὶ φιλοκατήγορος;”. **Κ**αὶ τοὺς ἀποκρίνεται: “**Ἐ**γὼ εἶμαι”. **Τ**οῦ λέγουν πάλι: “**Σ**ὺ εἶσαι ὁ Ἀγάθων ὁ αἵρε-

τικός;”. **Καὶ ἀποκρίθηκε: “Δὲν εἶμαι αἰρετικός”. Τὸν παρακάλεσαν λοιπόν, λέγοντας: “Πές μας, γιατί τόσα σοῦ εἶπαμε καὶ τὰ παραδέχθηκες καὶ τὸ τελευταῖο δὲν τὸ ἄντεξες;”. Τὸν λέγει: “Τὰ πρῶτα τὰ παίρνω ἐπάνω μου. Γιατὶ χρὸς εἶναι γιὰ τὴν ψυχὴ μου. Ἀλλὰ τὸ αἰρετικός εἶναι χωρισμός ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ δὲν θέλω νὰ χωρισθῶ ἀπὸ τὸν Θεό”»¹⁷.**

18. Τέλος στὸ πρωτοχριστιανικὸ κείμενο: «Διαταγὲς τῶν 12 Ἀποστόλων» παραγγέλλεται:

«Τοὺς ἄθεους αἰρετικούς ποὺ μένουν ἀμετανόητοι, ἀφοῦ τοὺς ξεχωρίσετε νὰ τοὺς ἀφορίζετε ἀπὸ τοὺς πιστοὺς καὶ νὰ τοὺς ἀποπέμπετε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ συνιστᾶτε στοὺς πιστοὺς νὰ μένουν μὲ κάθε τρόπο μακριὰ ἀπὸ αὐτοὺς καὶ οὔτε νὰ συνομιλοῦν οὔτε νὰ προσεύχονται μαζί τους. Γιατὶ αὐτοὶ εἶναι ἀντίδικοι καὶ ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ διαφθείρουν τὸ ποίμνιο καὶ μολύνουν τοὺς κληρονόμους, εἶναι δοκησίσοφοι καὶ παμπόνηροι... εἶναι πιὸ ἀσεβεῖς ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ πιὸ ἄθεοι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες»¹⁸.

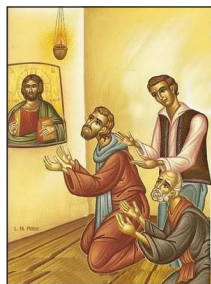
* * *

Αὐτά, ὡς ἐνδεικτικά, γιὰ νὰ δείξουμε, ὅτι ἡ **προσωπικὴ ἄσκηση** τῶν ὡς ἄνω ἁγίων ἀσκητῶν δὲν τοὺς ἐμπόδισε νὰ μεριμνοῦν καὶ νὰ ἀγωνίζονται καὶ γιὰ τὴν **ὁρθὴ πίστι**.

Συστήνουμε στοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστες μας νὰ μιμηθοῦν τοὺς ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὅποιοι δὲν ἔκαναν τὸν παραμικρὸ συμβιβασμὸ μὲ τὴν ἀλήθεια, μὲ τὴν **ὁρθὴ πίστι**, διότι, ὅπως προαναφέραμε, αὐτὴ εἶναι ἡ βάση τῆς ὅλης ζωῆς τοῦ πιστοῦ καὶ ἄκρως ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴν σωτηρία του. **Γι’** αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία μας, ἀδιάκοπα στὰ δύο χιλιάδες χρόνια τῆς ἱστορικῆς τῆς πορείας, μάχεται νὰ κρατήσῃ τὴν **«ἅπαξ ἀποκαλυφθεῖσαν τοῖς ἁγίοις πίστι»** (βλ. Ιουδ. 3) ἀκεραία καὶ ἀπαράχαρακτη.

Αὐτὴ τὴν ἱερὴ περίοδο τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἃς ἐντάξουμε στὸν προσωπικὸ μας ἀγῶνα γιὰ προσωπικὴ κάθαρση ἀπὸ τὰ πάθη μας καὶ τὴν καλλιέργεια τῆς ὁρθῆς πίστεως.

Καλούμαστε νὰ ἀποβάλουμε τυχόντα σπέρματα πλανῶν καὶ κακοδοξιῶν, ποὺ ἔχουν εἰσβάλει στὴν ψυχὴ μας. **Νὰ** ταπεινωθοῦμε, παραμερίζοντας τὶς δικές μας ἀπόψεις, ἐνστερ-

νιζόμενοι τὴν γνήσια καὶ μόνη σώζουσα ὀρθόδοξη πίστι, ἡ ὁποία διδάσκεται καὶ βιώνεται μέσα στὴν Ἐκκλησία μας.

Τέλος, νὰ μὴν λησμονοῦμε οὔτε στιγμή τὸ ἀπόφθεγμα τοῦ Μεγάλου Πατέρα καὶ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου Ἁγίου Κυπριανοῦ Καρθαγένης († 258), ὅτι «ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας δὲν ὑπάρχει σωτηρία» καὶ ἀκόμα, ὅτι ἡ ἀληθινὴ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη.

Καὶ πῶς, ἀντίθετα, ὅ,τι ἀποκαλεῖται ὡς «ἐκκλησία» ἐκτὸς Αὐτῆς εἶναι σχίσμα καὶ αἵρεση, στὴν ὁποία, ἀντὶ γιὰ τὴν σωτηρία, συντελεῖται ἡ καταστροφή, ὁ θάνατος, ἡ αἰώνια κόλαση!

Σᾶς εὐχόμαστε καλὴ καὶ εὐλογημένη Τεσσαρακοστή, καλὸ στάδιο!

(*) **Β**λ. <https://orthodoxostypos.gr/>. Ἐκ τοῦ Γραφείου Αἱρέσεων καὶ Παραθρησκειῶν τῆς Ἱ.Μ. Πειραιῶς. • **Ε**πιμέλ. ἡμετ.

1. **ΕΠΕ** 5, 219.

2. **Π**ρὸς Ἀντίοχον, ἐρώτησις ριβ', P.G.28, 665D.

3. **Β**ίος καὶ πολιτεία Ὁσίου Θεοδοσίου, ἐκδ. Ἀποστ. Διακονία, σελ. 94-95.

4. <https://www.sostis.gr/blog/item/4351-i-stasi-twn-agiwn-stin-airesi-to-sxisma>

5. **ΕΠΕ** ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ 13,37.

6. **Κ**λῖμαξ, Λόγος ΚΣΤ, Γ 43.

7. <https://www.sostis.gr/blog/item/4351-i-stasi-twn-agiwn-stin-airesi-to-sxisma>

8. **Α**παντα, σελ. 392.

9. **Μ**έγα Γερροντικό. τόμος Γ, σελ. 61.

10. <https://www.sostis.gr/blog/item/4351-i-stasi-twn-agiwn-stin-airesi-to-sxisma>

11. **Εἶπε** Γέρων, σελ. 250.

12. **Ε**ρμηνεία εἰς τὸν ρλη΄ Ψαλμόν, PG 27, 536A (μεταγλώττιση).

13. PG 35, 488C, 736AB.

14. PG 60, 611.

15. PG 62, 191.

16. **Μ**. Ἀθανασίου, Βίος Ὁσίου Ἀντωνίου, ΕΠΕ, τομ. 11, σελ 131-133.

17. <https://www.sostis.gr/blog/item/4351-i-stasi-twn-agiwn-stin-airesi-to-sxisma>

18. **ΕΠΕ** 1, 303.